

Kilpailukysymykset

Tikkurilan jokirannan maisema-arkkitehtuurikilpailu

Muistio

8.10.2015 klo 15-17, Kielotie 13, 2. krs, kokoushuone 278 (Kaivanto)

Paikalla:

Henry Westlin, Hanna Keskinen, Asta Tirkkonen, Laura Muukka, Anne Vuojolainen, Ville Alajoki, Riikka Äärelä

Muu palkintolautakunta on hyväksynyt vastaukset.

Kysymykset aihepiireittäin

Kilpailun lähtöaineisto

- Onko mahdollista saada pohjakartta dwg:nä laajemmalla alueella? Esim Helsingin puolelta jokeen rajautuvasta kolmiosta ja Tikkurilan keskustasta?
 - Tikkurilan keskusta näkyy osittain pohjakartoissa. Laajempaa pohjakarttarajausta ei toimiteta kilpailuaineiston mukana. Helsingin puolen karttoja ei ole saatavilla, ellei kilpailuryhmä itse hanki niitä. Kartta.hel.fi –palvelussa on katseltavissa Helsingin puolen karttoja.
- Verkostokartat, onko saatavilla?
 - Johtokartat ovat mukana lähtöaineistossa. (03-Pohjakartat, tiedosto Tikkurilan_jokiranta_jo.dgn)

Palautettava aineisto

- Saako pyydetty viistokuvaus (havainnekuva) olla tuotettu myös ortoilmakuvasta ja 3d-mallista, jos se on samasta kuvakulmasta?
 - Viistokuvauspotuksen toteutustapa on harkinnanvarainen. Ilmakuvaan tehtävän havainnekuvan kannalta olennaista on, että suunnitelmat ovat vertailtavissa keskenään riittävän tarkasti, joten annettua kuvakulmaa tulee noudattaa.

Hulevedet, joki

- Olemassa olevat hulevesiselvitykset ja suunnitelmat, mihin hulevesisuunnittelussa tässä voidaan tukeutua?
 - Hulevesisuunnittelu voi tukeutua Tikkurilan alueen hulevesijärjestelmän toiminnalliseen selvitykseen, joka laadittiin konsulttitoimiston (Pöyry) toimesta vuodelta 2013. Suunnitelmassa löytyy hulevesiviemäriverkoston purkukohtat maisema-arkkitehtikilpailun suunnittelualueelle. Kuuden hulevesiviemärin on todettu purkavan hulevesiä Keravanjokeen Tikkurilan keskustan alueelta. **Liite: Hulevesiselvitys (Lähtöaineisto nro 15e)**
- Miten paljon Keravanjoen vedenpinnan korkeus vaihtelee? onko mahdollista saada vedenpinnan korkeus / tulva-alueet esim. kerran 5 vuodessa ja kerran 50 vuodessa tapahtuvalla sateella.
- Mallinnukset joesta, onko sellaisia olemassa (virtaus, vedenpinnan korkeusvaihtelu yms.)?
 - ELY-keskuksen laatiman Vantaanjoen ja Keravanjoen virtausmallin perusteella voidaan määrittää veden korkeudet alivirtaaman, keskivirtaaman ja ylivirtaaman aikaan. Tästä materiaalista on koottu tietoa täydentävään lähtöaineistopakettiin, joka on lähetetty kilpailijoille 2.10.2015.
 - Suomen ympäristökeskuksella on julkaistu tulvakarttoja Keravanjoesta valtakunnallisessa tulvakarttapalvelussa. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/tulvakartat/html5/>
 - On huomioitava, että kaikkien virtausmallien tulokset vedenkorkeuksista ovat suuntaa-antavia, sillä Keravanjoen poikkileikkaukset kuvaavat karkealla tasolla joen uoman poikkileikkauksia.

Kalat ja kalastus

- Mitä kaikkia kaloja Keravanjoessa liikkuu?
 - Vantaanjoen vesistöissä esiintyy yhteensä 34 kalalajia, kaksi nahkiaislajia ja kaksi rapulajia. Suurin osa Vantaanjoen vesistöalueen kalalajeista esiintyy myös Keravanjoessa, tosin osa satunnaisesti. Tikkurilan jokirannan kehittämisen kannalta on oleellista, että joessa esiintyy taimenta. Muita Keravanjoen koskissa runsaammin esiintyviä lajeja ovat mm. ahven, kivisimppu, turpa, törö, salakka ja särki.
- Voidaanko kalastus sallia koko kilpailualueella?
 - Tavoitteena on ratkaisu, jossa tarvetta kalastuskieltoalueelle ei ole. Kalastuksen salliminen tai kieltäminen ratkeaa sen mukaan, millainen päätös Tikkurilan padon suhteen tehdään. Mikäli pato puretaan ja nykyinen kalaporras puretaan, poistuu kalastuskieltoalueen tarve. Jos pato ja kalaporras jäävät paikoilleen tai kalaporrasta puretaan niin vähän, että syntynyt aukko voidaan tulkita rakennetuksi kalatieksi, tulee koskeen kalastuslain mukainen kalastuskieltoalue. Mahdollisen kalastuskieltoalueen tarpeeseen vaikuttaa myös se, miten helposti kalat voivat koskessa vaeltaa ylöspäin. Jos siihen muodostuu pahoja nousukynnyksiä, jotka keräävät kynnyksen alle ylöspäin vaeltavia kaloja, pitää harkita kyseisten paikkojen rauhoittamista kalastukselta.

Liikenne

- Millaiset liikennemäärät Tikkurilantiellä on? Miten paljon nopeusrajoituksia voitaisiin hidastaa kadulla?
 - Tikkurilantien nykyinen liikennemäärä on n. 11 000 ajon/vrk. Ennusteen mukaan se voi kasvaa yli 14 000 ajoneuvoon/vrk. Yhteys on erityisen tärkeä Tikkurilan keskustan ja matkakeskuksen toiminnan kannalta. Ratatien ja Tikkurilantien liittymä on varauduttu toteuttamaan kierto liittymänä. Puistoalueen ja kierto liittymän suunnittelu tulee tehdä kokonaisuutena. **Liite: Tikkurilan kaavarungon liikenneselvitys (15f)**
 - Nopeusrajoitus Tikkurilantiellä on nykyisillään 50 km/h. Rajoitus voidaan laskea 40 km/h:iin.
- Miten korkeat ajoneuvot tulee mahtua ajamaan Tikkurilantiellä?
 - Ajoneuvojen suurin sallittu korkeus on 4,4 m.

Silkki

- Mikä on Silkin tilojen tämänhetkinen käyttöaste? Onko tehtaalla paljon tyhjillään olevia tiloja, tai onko kaikki käytössä?
 - Käyttöaste on nyt Silkissä 58 %, mutta suurin osa vapaana olevista tiloista on raakatilaa, joka ei kohteen nykykäytön luvalla ole vuokrattavissa.
- Kannattaisiko Silkin rakennusten sokkeleita ottaa esiin, kuten silkin lähiympäristösuunnitelmassa on tehty? Paljonko sokkeleita on piilossa kadun alla?
 - Palkintolautakunta suosittelee Silkin sokkeleiden esiin ottamista, mutta vaihtoehtoisia tapoja on useita ja ne täytyy tutkia. Ratkaisussa tulee huomioida etenkin esteettömyys ja kaupunkikuvalliset tavoitteet.
 - Silkin asemakaavaselostuksen mukaan Silkkitehtaan vieressä jalkakäytävä voidaan rakentaa korkeusasemaan +15.70, jolloin se on 0.70 - 1.30 m nykyistä Tikkurilantietä alempana. Esisuunnitelman mukaan ajoradan viereen rakennetaan uusi jalankulku- ja pyörätie, joka erotetaan muurilla Silkin uudesta jalkakäytävästä. Bussipysäkki esitetään siirrettäväksi Veinin myllyn kohdalle.
- Silkin vedenpuhdistamo ja pumppaamo on asemakaavassa suojeltavia rakennuksia. Millaisia muutoksia niihin voi tehdä, voiko seiniin esim. puhkoa ikkunoita, ja voiko molemmille rakennuksille ehdottaa uusia käyttömuotoja, tai pitääkö pumppaamon säilyä pumppaamona? Tai voiko pumppaamon purkaa kokonaan?
- Käytetäänkö pumppaamo suunnittelualueen eteläpäässä joen itäpuolella, tai voiko sen purkaa?
 - Selvennyksenä todetaan, että Silkin lähistöllä kilpailualueella sijaitsee kaksi eri pumppaamo.

- Silkin vieressä, joen länsipuolella sijaitsevat vedenpuhdistamo ja pumppaamo, kaksi rakennusta jotka on yhdistetty toisiinsa sillalla. Seuraavassa tekstissä näihin viitataan yhtenä rakennuksena. Rakennus on kaupungin omistuksessa ja sen alkuperäinen käyttö on loppunut. Asemakaavassa rakennuksen käyttötarkoituksena on Silkin asuntorakentamista palveleva yhteistila. Vedenpuhdistamon omistaa kuitenkin kaupunki, joten sen kohtalo ei ole sidottu Silkin suunnitelmiin. Rakennus on asemakaavassa suojeltu, joten sille tulee ensisijaisesti pyrkiä löytämään uusi käyttötarkoitus. Tarkoituksen voi ideoida muuten vapaasti, mutta sen tulee olla puistoon liittyvää toimintaa ja sopeutua rakennuksen luonteeseen. Aukotusten muuttaminen harkitusti on mahdollista.
- Lisäksi joen itäpuolella sijaitsee käytössä oleva jätevesipumppaamo. Tämän pumppaamon purkaminen on epätodennäköistä ja sen siirto nostaa hankkeen kustannuksia selkeästi. Pumppaamon ja jätevesilinjan sijainti tulee ottaa huomioon Silkin ja Heurekaan yhdistävän sillan sijoittelussa.

Heureka

- Heurekaan ulkotilan aidan linja – onko aidan sijainti sellainen, että sitä ei voi muuttaa?
 - Tiedepuisto Galilei (Heurekaan aidan sisäpuolella oleva alue) on avoinna ainoastaan näyttelyvieraille ja Heurekaalla on omia kehittämissuunnitelmia alueen suhteen. Suunnitelmissa on lähdetty siitä, että aidan linjaus säilyy nykyisellään. Aidan sijainti ei ole puistokokonaisuuden kannalta ideaalinen, ja sitä voidaan harkita muutettavaksi, mikäli sillä saavutetaan muita merkittäviä toiminnallisuuteen liittyviä hyötyjä. **Liite: Tiedepuisto Galilein asemapiirros (15g)**
- Heurekaan kivinäyttelyalue on mukana kilpailualueessa – ilmeisesti sen säilyttäminen ei ole välttämätöntä? Onko sen muuttamisesta toiveita vai onko se mukana lähinnä siksi, että tila saattaisi jossain ratkaisuesityksessä olla järkevä ottaa muuhun käyttöön?
 - Kilpailualueen rajausta tältä osin on asemakaavan mukainen (lukuun ottamatta Tiedepuisto Galilein aita). Rajauksen tarkoituksenmukaisuus riippuu suunnitelmaehdotuksen luonteesta – alueen tulevaisuuden suhteen ollaan avoimia ehdotuksille. Kivinäyttely pyritään säilyttämään, mutta se on mahdollista siirtää toiseen paikkaan, mikäli siirrolle on toiminnalliset ja kaupunkikuvalliset perusteet.

Palkintolautakunnan linjauksia

- Mitä kokonaistaloudellisuus arvosteluperusteena tarkoittaa käytännössä? Jos eri ehdotukset poikkeavat kustannuksiltaan merkittävästi toisistaan, niin miten kokonaistaloudellisuutta arvioidaan suhteessa muihin arvosteluperusteisiin?
 - Arvosteluperusteiden painotusta ei ole kilpailuohjelmassa ilmoitettu erikseen, joten kokonaistaloudellisuus on tasaveroinen arviointiperuste muiden kanssa. Kokonaistaloudellisuudessa huomioidaan sekä investoinnin että ylläpidon kulut.
- Kilpailuohjelmassa lukee vaadittavissa asiakirjoissa seuraavaa: *”Siltojen pääpiirustukset ja alustavat rakennelaskelmat: Pääpiirustukset esitetään riittävän tarkassa mittakaavassa. Lisäksi esitetään alustavat rakennelaskelmat päämittojen ja –massojen määrittelyä varten.”*

Kilpailun palkkio on hyvin pieni suhteessa kilpailun työmäärään. Kilpailun järjestäjien toivotaan miettävän, onko tarkoituksenmukaista vaatia kaikkien kilpailuehdotuksien siltojen osalta kilpailussa tarkat suunnitelmat, vai voisiko harkita että tarkempi siltasuunnittelu tehtäisiin vain valitun ehdotuksen jatkosuunnittelussa ja kilpailussa siltasuunnitelmat esitettäisiin yleissuunnitelmatasolla? Mitä tarkoittaa riittävän tarkka mittakaava, voiko järjestäjä määrittellä siltapiirustusten mittakaavan?

- Hankkeen toteuttamisen kustannuksista suuri osa tulee olemaan silloissa ja rantarakenteissa, minkä vuoksi pyritään jo kilpailuvaiheessa panostamaan suunnitteluun. Tavoitteena on suunnitelmien toteutuskelpoisuuden arviointi. Kilpailun yhteydessä tehdään siltojen alustavaa yleissuunnittelua.

Suunnittelun taso käy ilmi julkaisusta ”RIL 214-2002, Silta-alan konsultoinnin tehtävät” (ladattavissa ilmaiseksi RIL:n verkkokaupasta).

Riittävän tarkka mittakaava riippuu sillan teknisistä ratkaisuista, eikä siten ole kilpailun järjestäjän määriteltävissä.

- Voidaanko rakentaa poikittaisia kelluvia laitureita joen yli?
 - Kelluvia laitureita voi rakentaa harkinnan mukaan, mutta ne eivät voi korvata siltoja. Laiturirakenteet eivät saa haitata joen muuta virkistyskäyttöä (melonta jne).

Esittelytilaisuuden 18.9. kysymyksiä:

- Kuinka suuria yleisötilaisuuksia jokirannassa voitaisiin järjestää? (Henkilömäärä)
 - Yleisötapahtumien kävijämäärä on pitkälti riippuvainen suunnitteluratkaisun määrittelemästä puistoalueen kantokyvystä. Jokirannan suunnittelussa alueen käyttö tulee sovittaa yhteen luontoarvojen ja kulutuskestävyyden kanssa. Suurimmillaan voidaan puhua tuhansista kävijöistä. Kaikkein suurimmat yleisötapahtumat (yli 10 000 kävijää) tullaan jokirannan sijasta jatkossakin järjestämään paikoissa, joissa on valmiiksi siihen sopivia isoja kenttiä ja kulutusta kestäviä alueita (esim. urheilupuistot).